

Høring - innføring av overtredelsesgebyr mv.

Det vises til høring av forslag til innføring av overtredelsesgebyr mv.. Dette høringssvaret sendes på vegne av Nortura SA og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), altså en samlet kjøttbransjen. Våre vurderinger tar utgangspunkt i endringene som er foreslått i Matloven. Vi har følgende innspill til høringsforslaget:

- Nortura og KLF støtter matdepartementene i at: *"overtredelsesgebyr først og fremst skal anvendes i tilfeller der det er enkelt å vurdere om det foreligger en overtredelse, og det ikke reises vanskelige rettslige spørsmål eller bevissspørsmål. Dette legger til rette for at Mattilsynets arbeid med illeggelse av overtredelsesgebyr kan gjøres på en enhetlig måte og sikrer forutsigbarhet for den som overtredelsesgebyr rettes mot"* (tekst fra høringsbrevet).
- Det er mulig at mange problemstillinger er enkle og oversiktlige, men vår erfaring er imidlertid at man som oftest står overfor komplekse problemstillinger. Områder som reguleres av Matloven er i omfattende grad preget av bestemmelser som er skjønnsmessige; det er kun unntaksvis at det er utarbeidet veiledning til slike bestemmelser. Selv om det kan være en oppfatning om at det er mange bestemmelser som er egnet for bruk av overtredelsesgebyr, vil blant annet mangel på veiledningsmateriell og uklare rammer for skjønnsutøvelsen kunne bli en utfordring. Vi har allerede i dag erfaringer med flere klagesaker som nettopp omhandler skjønnsmessige formuleringer som: *"når det er hensiktsmessig / egnet / tilstrekkelig"*.
- Etter vår oppfatning er det derfor en forutsetning at det utarbeides særlig kriterier for når overtredelsesgebyr skal kunne brukes og at det iverksettes kompetansehevende tiltak for tilsynspersonell. Vi viser igjen til høringsbrevet og understreker viktigheten av det som slås fast der omkring enhetlig regelverkshåndhevelse: *"Dersom myndigheten består av for eksempel flere regionskontorer som skal forvalte samme regelverk (intern delegering), er det en forutsetning at disse kontorene har lik forståelse og praktisering av regelverket."*
- Mattilsynet har nettopp en slik organisering og det er avgjørende for rettssikkerheten til tilsynsobjektene at Mattilsynet i større grad opptre enhetlig og utvikler veiledningsmateriell på sine forvaltningsområder.
- I høringsnotatet angis det at: *"et alternativ (kan) være at bevisbyrden for om skyldkravet er oppfylt, snus slik at overtredere må bevise at vedkommende ikke har vært uaktsom"*. Overtredelsesgebyr regnes som straff i henhold til EMK artikkel 6, og alternativet som skisseres i høringsbrevet er etter vår oppfatning i strid med alminnelige prinsipper knyttet til straff. Ønsket om å straffe enhver overtredelse kan lett ta overhånd hvis man ikke tar hensyn til alminnelige strafferettslige prinsipper om krav til bevis av skyld og i stedet velger å speilvende bevisbyrden. Som pekt på ovenfor, er mange saker er svært kompliserte. En speilvending av bevisbyrden for skyldkravet, innebærer risiko for at overtredelsesgebyr brukes som et virkemiddel for å tvinge gjennom Mattilsynets forståelse av regelverket / hendelsen i saker som gjelder komplekse og sammensatte problemstillinger.
- Vi vil sterkt advare mot en slik speilvending av bevisbyrden.
- Mattilsynet forvalter allerede overtredelsesgebyr etter dyrevelferdsloven. I forarbeidene til dyrevelferdsloven uttales det at det bør foreligge klar sannsynlighetsovervekt for det aktuelle faktum for at vilkårene for å illegge overtredelsesgebyr foreligger. I Mattilsynets retningslinje for virkemiddelbruk ved tilsyn, angis det at både overtredelsen og skyldspørsmålet må bevises med kvalifisert sannsynlighetsovervekt. Vi kan ikke se noen grunn til at det skal være et annet krav til bevis ved overtredelsesgebyr etter Matloven.

- Det foreslås en foreldelsesfrist på 2 år. Vi savner en tydeliggjøring om at det kan oppstå uavhengige hendelser – innenfor samme aktivitet - innenfor foreldelsesfristen. Det er viktig at uavhengige hendelser ikke kobles sammen og ansees som samme handling. Vi frykter at det med en foreldelsesfrist på inntil 2 år, er stor risiko for at dette kan skje og at virksomhetene må bruke uforholdsmessig mye tid på å avkrefte at det er noen sammenheng mellom hendelsene.

Hilsen

Ingrid Melkild

Nortura

sign

Ida Mathisen

KLF

sign